

S. Sayısı : 155

Istanbul Milletvekili Andre Vahram Bayar'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/116)

5 . I . 1951

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4644 sayılı Kanun ahkâmı mucibince bilâhara devletleştirilmiş olan hususi şirketlerdeki çalışmalarının tekaütlük müddetlerine ilâvesi için son defa olmak üzere üç aylık bir müracaat müddeti verilmesini teklif ediyorum.

**Istanbul Milletvekili
Andre Vahram Bayar**

Esbabı mucibe

4644 sayılı Kanun borçlanma için müracaatın mensup oldukları kurumlar vasıtası ile sandığa yapılması esasını kabul etmiş olduğu halde 5434 sayılı Kanun doğrudan doğruya sandığa müracaat edilmesini şart koşmuş, halbuki alışkanlık ve itiyat dolayısıyla ilgililerden birçokları kurumlarına müracaat etmişler ve kurumları da vaktü zamanında bu dilekçeleri sandığa göndermemiş ve sebep olarak da borçlanmaya girecek hizmetlerin tahkik ve tevsiği gerektiği düşüncesine sapsmış. Böylece muayyen müddet geçtiğinden dilekçelerin sandığa gönderilmesi bu müddetten sonraya kalmış olduğu için binlerce vatandaşın dilekçesinin üzerine muamele yapmaya imkân kalmamıştır.

Bu itibarla bu haksızlığın tamiri maksadı ile son bir imkân verilmek üzere bu müddetin üç ay uzatılmasını adalet namına rica ederim.

**Istanbul Milletvekili
Dr. Andre Vahram Bayar**

Maliye Komisyonu Raporu

**T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 2/116
Karar No. 32**

22 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Istanbul Milletvekili Andre Vahram Bayar'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifi, teklif sahibiyle Maliye Bakanlığı ve Emekli Sandığı temsilcileri hazır buldukları halde incelendi:

Teklifin tümü üzerinde açılan müzakere sırasında, Maliye Bakanlığı temsilcisi; borçlanmanın yeni bir müessese olmadığını, müracaat müddetlerinin ayrı ayrı kanunlarla vaz'edilmek suretiyle taaddüt etmiş bulunduğunu ve en son müddetin 5434 sayılı Kanunla tesis edilip 30 Ha-

ziran 1950 tarihinde hitama erdiğini ve binaenaleyh bu müddetin temdidini caiz olmadığı gibi yeniden müracaat hakkı tanınmanın da muhik gösterilemeyeceğini beyan etti.

Emekli Sandığı temsilcisi ise, borçlanma müessesesini kabul ve müracaat müddeti tayin etmiş bulunan muhtelif kanunların, emeklilik hakkı bahşedilecek şahsı kendi kurumuna müracaat etmeye mecbur tuttuğunu, bu usulün 5434 sayılı Kanunla değiştirilerek Emekli Sandığına müracaat esasının kabulü dolayısıyla tabikatta birçok yanlışlıklar ve karışıklıklar husule geldiğini ve bu yüzden 3500 dilekçenin haklarının sâkıt olduğunu bildirdi.

Hak sahibinin kusur veya ihmali bulunmayan sebeplerle hakkın ıskatına gidilmesinin teviz edilemeyeceği; fiilhakika müracaat üzerine girişilecek tetkik ve tevşik muamelelerinin alâkalının bağlı bulunduğu kurumca yapılması icabettiği halde, 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesiyle konan müracaatın Emekli Sandığına yapılması hükmünün bu durumu tevhit ettiği ve altı aylık mühlet içinde müracaatlarını yapan birçok kimselere ait dilekçeleri kurumları vaktinde Sandığa ulaştırmadığı için bu vatandaşların

borçlanma haklarından mahrum kaldıkları neticesine varan Komisyonumuz teklifin esasını ittifakla kabul etti.

Maddeler üzerinde yapılan görüşmede teklife başlık olarak «5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinin I işaretli fıkrasında yazılı olanlarla geçici 68 nci maddesi şümulüne girenlere yeni bir borçlanma müddeti verilmesi hakkında kanun» ibaresinin konulmasına ve birinci maddenin 5434 sayılı Kanunun geçici 68 nci maddesi şümulüne girenleri de ihata edecek şekilde değiştirilmesine karar verilerek, teklifin tümü değişik şekliyle ve ittifakla kabul edildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko.

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Rize	Giresun	Zonguldak
İ. Akçal	H. Erkmen	
Konya	Mardin	Muş
U. N. Yiğiter	A. Kalav	F. Kılıçlar
Niğde		Seyhan
N. Bilge		Z. Akçalı
Sivas		Trabzon
Ş. Ecevit		T. Koral

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/116

Karar No. 78

30 . IV . 1951

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Milletvekili Andre Vahram Bayar'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifi, Maliye Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla teklif sahibi ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Teklif sahibi; gerekçesinde 4644 sayılı Kanunun, borçlanma için yapılacak müracaatın mensup oldukları kurumlar vasıtasıyla sandığa yapılması esasını kabul etmiş olduğu halde 5434 sayılı Kanun bu müracaatın doğrudan doğruya sandığa yapılması kaydını muhtevi olması dola-

yısıyla alâkadarların bir çoğunun müracaat mercisinde hata ederek emeklilik sandığı yerine mensup oldukları kurumlara müracaat etmeleri ve kurumların da mezkûr müracaatları kanuni müddet içinde sandığa göndermemeleri yüzünden borçlanma haklarının bir zühulün neticesi olarak sâkıt olmasından dolayı bu haksızlığın izalesi maksadıyla üç aylık yeni bir müracaat müddetinin kabulünü istemektedir.

Maliye Komisyonu, raporunda belirtildiği üzere borçlanma müessesesini kabul etmiş olan muhtelif kanunlar borçlanma şartını haiz bulunanların kanuni müddetler içinde mensup oldukları kurumlara müracaat esasını vaz'etmiş olduğu hal-

de 5434 sayılı Kanunda ise bu müracaatın emekli-lik sandığına yapılması esasını kabul etmesi yün- zünden tatbikatta birçok karışıklık ve haksızlığı mucip olduğu ve 3500 hak sahibinin sandık ye- rine mensup oldukları kurumlara müracaat etmeleri dolayısıyla müracaat mercilerinin kanun- la kabul edilmiş olan 6 aylık müddetin müru- rundan sonra sandığa intikali müracaat sahip- lerinin haklarının sukutunu bâdi olmuş ve bu itibarla geçici 65 nci maddenin birinci bendin- de yazılı olanlarla geçici 68 nci maddenin şü- mulüne girenlere 3 aylık yeni bir borçlanma sü- resinin tanınması uygun olacağı mülâhazasıyla teklifin tadilen kabulüne karar vermiştir.

Komisyonumuzda yapılan konuşmalarda, üc- rette geçen hizmetlerinin on yılının borçlanmak suretiyle fiili hizmetlerine ilâve olunacağına dair kabul olunan kanunla bu gibilerin altı ay zarfında mensup oldukları müesseselere mür- caatları lâzımgelmekte iken muhtelif mazeret- lere bu müracaatı yapmamış olanların mağdu- riyetten vikayesi için bilâhara çıkan kanunlarla bu müracaat müddetleri temdit olunmuş ve son kabul olunan Türkiye Cumhuriyeti Emekli San- dığı kanunu ile yeniden altı ay zarfında mür- caat hakkı kabul edilmiştir. Devlet hizmetinde bulunan kimselerin, şahsi menfaatlerini ilgilen- diren bir mevzuda dahi kanunlara karşı gösteri- len lâkaydiliğin ve hürmetsizliğin artık bir ma- zeret olarak telâkki edilmesine imkân olmadığı fikri ileri sürülerek yeniden üç aylık bir mür-

caat müddetinin kabul edilmemesi ve bu müd- det içinde kurumlarına müracaatta bulunma- rın sandığa müracaat etmiş gibi kabul edilmesi teklif edilmiş ise de, bu cihetin tatbikatta tevhit edeceği mahzurlar üzerinde durulmuş ve son kanunla müracaat merciinin değiştirilmesinden mütevellit bir hatanın da bir hakkın ıskatını icap ettirmeyeceği neticesine varılarak maddele- rin müzakeresine geçilmiş ve vuzuhu temin ba- kımindan tasarı başlığı ve birinci madde yeni- den tanzim edilmiş ve Maliye Komisyonunun 2 ve 3 ncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İstanbul <i>E. Adakan</i>	Başkan V. Burdur <i>F. Çelikbaş</i>	Sözcü Çanakkale <i>E. Kalafat</i>
Afyon K. <i>A. Veziroğlu</i>	Antalya <i>A. Sarıoğlu</i>	Bolu <i>N. Güçbilmez</i>
Çanakkale <i>K. Akmanlar</i>	Erzincan <i>N. Pekcan</i>	Eskişehir <i>A. Potuoğlu</i>
Giresun Muhalifim <i>M. Şener</i>	İstanbul <i>A. H. Başar</i>	İstanbul <i>C. Türkgeldi</i>
İzmir <i>B. Bilgin</i>	Kırklareli <i>Ş. Bakay</i>	Konya <i>R. Birand</i>
Konya <i>M. A. Ülgen</i>	Malatya <i>M. S. Eti</i>	Mardin <i>Dr. K. Türkoğlu</i>
Seyhan <i>Dr. S. Barı</i>	Trabzon <i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	Urfa <i>Dr. F. Ergin</i>

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
ANDRE VAHRAM BAYAR'IN
TEKLİFİ**

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinin 1 nci fıkrasındaki yazılı altı aylık müracaat müddeti üç ay uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanunu Maliye Bakanı icraya memurdur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

**MALİYE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinin 1 işaretli fıkrasında yazılı olanlarla geçici 68 nci maddesi şümulüne girenlere yeni bir borçlanma müddeti verilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanununun geçici 65 nci maddesinin 1 işaretli fıkrasında yazılı olanlarla geçici 68 nci madde şümulüne girenlerden altı aylık müddet içinde (Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı) na müracaat edemiyenler için aynı şartlarla borçlandırılmak üzere üç aylık bir müddet daha verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

5434 sayılı Kanunun geçici 65 ve 68 nci maddelerinde yazılı müracaat için yeniden üç aylık müddet verilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 11.VI.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte geçici 65 ve 68 nci maddelerde yazılı durumlarda olanlardan*6 aylık süre içinde borçlanma müracaatında bulunamayanlar için bu maddelerde yazılı şartlarla borçlandırılmak üzere bu kanunun yayımı tarihinden itibaren üç aylık bir müddet verilmiştir.

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.